

APPENDIX AD GALONEM.

ANSELLI CANTORIS S. SEPULCRI

EPISTOLA

AD ECCLESIAM PARISIENSEM.

Portionem ligni S. Crucis mittit.

(Anno 1108.)

(*Gall. Christ. nov. VII, instrum., 44.*)

I.

GALONI Dei gratia Parisiorum episcopo, et STRABANO archidiacono, cujus laudis et potestatis magnitudo per multa terrarum loca etiam apud nos celebris habetur, et B. decano, et R. archidiacono, et N. præcentori, omnique conventui sanctæ Mariæ Parisiensis, ANSELLUS gloriosissimi Sepulcri cantor et presbyter, licet indignus, subjectionem, reverentiam, et amorem, et sic in hoc sæculo vivere ut per orationes vestras in futuro vobiscum merear sine fine gaudere.

Cum ab ecclesia vestra, et a vobis, in qua, et cum quibus nutritus et eruditus fui, jam per viginti quatuor annos remotus sim corpore, tamen animo fervens in amore vestro, et Ecclesiæ vestræ vobiscum cohabito mente. Namque cum his qui per singulos annos a vobis ad nos venerunt, qui vos noverunt, et a vobis noti fuerunt, semper fuit mihi sermo, et est sedulæ inquisitionis de statu Ecclesiæ vestræ, et de vobis quid agatis, et quomodo vos habeatis, de vobis præcipue quos vidi, et quos cognovi, et quandiu vixero, licet absens, semper amabo, sæpe quoque per somnia, in solemnitatibus et processionibus, nec non et ferialibus matutinis et officiis vestris videor interesse, et vobiscum psallere. Hac ergo dilectione pro vobis sollicitus dominum venerabilem patriarcham, et canonicos nostros rogavi, ut orationibus et beneficiis nostræ congregationis fratres et participes jungeremini: cui petitioni concedentes itidem a vobis rogant, et requirunt. Præterea, de donis quæ dedit mihi Deus ad honorem et gloriam, et sublimationem ecclesiæ vestræ, et vestri, vestræque civitatis; donum maximum, et incomparabile, videlicet crucem unam de ligno sanctæ crucis per Anselmum fidelem vestrum vobis devotus transmisi, a quo et litteras vestras nobis missas accepi. Sicut a Græcorum et Syriacorum scripturis didicimus, patibulum crucis Christi, de quatuor lignis fuit, unum in quo Pilatus titulum scri-

A posuit, aliud in quo brachia ejus extenta, et palmæ affixæ fuerunt, tertium in quo corpus ejus appensum est, quartum in quo crux affixa fuit, quod etiam aspersione sanguinis lateris, et pedum intinctum, et sanctificatum est; et crux ista, quam vobis misi, de duobus est lignis, quia crux inserta est cruci. Inserta est de eo in quo pependit, in qua inseritur de suppedaneo in quo crux affixa fuit, utrumque dignum, utrumque sanctum. Porro David rex Georgianorum, qui cum suis prædecessoribus portas Caspias tenuit et custodivit, ubi sunt inclusi Gog et Magog, quod et filius ejus adhuc facit, cujus terra et regnum contra Medos et Persas est nobis quasi antemurale; hanc vero crucem, quandiu vixit, in summa veneratione et dilectione habuit, quo defuncto, et filio in regno promotio, uxor ejus venerabilis plus sanctitate quam generis nobilitate caput totondit, habitumque religionis suscepit, et assumpta cruce ista, multo auro Hierusalem cum paucis non reditura, sed ut ibi in quieto silentio et oratione vitam finiret, advenit, et de auro quod attulerat, congregationibus sanctæ civitatis partes distribuit, pauperibusque et peregrinis eleemosynas erogavit, postea sub manu domini Gibbelini patriarchæ congregationem sanctimonialium Georgianarum, quæ est in Hierusalem, instituit. Nec multo post rogatu sororum, et patriarchæ, regimen congregationis suscepit; denique distribuit et erogatis, et in necessitatibus commissæ congregationis, omnibus quæ attulerat, expensis, cum inedia regionem nostram oppressisset, ipsa cum subditis cœpit egere, cumque jam multa dono, multa mutuo recepisset, quod nullo modo pro necessitatibus sui corporis faceret, pro necessitatibus congregationis sibi commissæ, pio affectu facere compulsus est. Itaque istud lignum nulli pretio comparandum hac ratione pretio est comparatum, ecce illud vobis misi, precor habetote illud honorifice sicut debetis. Verumtamen, ut memoriale sit posteris, et successoribus nostris, unde

et quomodo illud habuistis, scribite in libris vestris: *Ansellus clericus noster hanc crucem de ligno sanctæ crucis Ecclesiæ nostræ, et nobis, de Hierusalem transmisit.* Postulo igitur a vobis ut me diligentem vos diligatis, et post mortem meam in orationibus vestris mei memoriam habeatis. Quid verò tanti thesauri lateri contigerit, utrumne ad vos prospere pervenerit, per litteras vestras mihi notum faciatis.

II.

Quæstis qua ratione, qua necessitate portio ista de dominica cruce assumpta fuerit; ego quid inde ex litteris et relatione seniorum Surianorum audivi, et didici vobis manifestabo. Legitur in Evangelio, *multa quidem, et alia signa fecit Jesus in conspectum discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc,* et vos multa legistis, sed non omnia: multa enim habent Græci, quæ non habent Latini: legistis tamen quod sancta Helena crucem dominicam per medium secari fecit, et crucem Constantinopolim ad filium detulit, crucemque Hierosolymis reliquit; relictam Chosdroe vastata Hierusalem rapuit, et in Persidem detulit, quam interfecto Chosdroe Heraclius imperator Hierosolymam retulit, et in Calvariæ loco ut a populo christiano veneretur, reposuit. Post mortem vero Heraclii populus infidelium adeo christianos oppressit, ut nomen Christi conarentur extinguere, et memoriam crucis, et sepulcri delere. Itaque congerie lignorum supposita partem sepulcri combusserunt, et crucem similiter comburere voluerunt; sed christianam eam

absconderunt; quocirca multos ex eis occiderunt. Denique christiani habito consilio secatam in multas portiones diviserunt, et per ecclesias fidelium distribuerunt, quatenus si eis una pars ad comburendum auferretur, tali modo aliæ partes reservarentur. Itaque in Constantinopolitana urbe, præter imperatoris crucem, sunt inde tres cruces, in Cypro duæ, in Creta una, in Antiochia tres, in Edessa una, in Alexandria una, in Ascalone una, in Damasco una, in Hierusalem quatuor, Suriani habent unam, Græci de Sancto Saba unam, monachi de valle Josaphat unam, nos Latini ad Sanctum Sepulcrum habemus unam, quæ habet palmum et dimidium longitudinis, et pollicem unum latitudinis, et grossitudinis in quadro. Patriarcha quoque Georgianorum habet unam, quam modo, Deo gratias, vos habetis. Nunc vero ad supplendum gaudium vestrum, et ad gloriam et honorem ecclesiæ vestræ, et regie dignitatis et civitatis vestræ, et vestrum donum maximum, et thesaurum incomparabilem, nec inferiorem priore, videlicet crucem unam de lapide domini sepulcri per Bernardum Sanctæ Genovefæ præcentorem, testimonio vestro virum honestum, vobis devotus transmissi, quam obnixè imploro, ut honorifice, sicut dignum est, habeatis. Postulo igitur a vobis ut post mortem meam in orationibus vestris mei memoriam habeatis. Quid vero tanti thesauri lateri contigerit, utrumne ad vos pervenerit, per litteras mihi vestras notum faciatis. Valet.

ANNO DOMINI MCKV

S. GODEFRIDUS

AMBIANENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN S. GODEFRIDUM

(Gall. Christ. nov., t. X, col. 1168)

Duo sæculi duodecimi auctores contraria de sancto Godefrido scripsere, Guibertus ejusdem proximus in abbatia Novigenti successor (1), et Nicolaus, Sancti Crispini Suessionensis monachus; ille vir gravis et maturæ ætatis, hic adolescens, qui vix pubertatis annos excesserat cum ad scribendam sancti Vitam se accinxit; alter cœtaneus, suppar alter: insignis doctrina ac dignitate primus, secundus simplex cœnobita et notus solummodo ex Vita S. Godefridi Ambianensis episcopi, quam ex rela-

tione quorundam contextit. Hic perpetuis Godefridum extollit laudibus, paulo iniquior in sanctum antistitem aliquibus visus ille, et in ejus causa non nihil suspectus; sancti tamen viri virtutes et recta facta dilaudat, ob idque majoris adhuc ponderis esse debet ejus testimonium: sed utrumque discutiamus. Ambianensis sedes aliquandiu, per biennium scilicet, vacaverat, cum præmissis jejuniis ac precibus de eligendo successore actum est. Electus est autem, Nicolao teste, Godefridus Novigenti in

(1) Vide Patrologiæ tom. CLVI, coll. 898, 1126.